

باسمه تعالی

جزوه انسان شناسی

انواع انسان شناسی

۱. انسان شناسی عقلی

انسان شناسی عقلی با بهره گیری از عقل و استدلال فلسفی، به بررسی حقیقت انسان می پردازد. یکی از موضوعات مهم آن، بررسی وجود نفس مجرد (روح) است.

- **برهان انسان معلق در فضای ابن سینا:** ابن سینا می گوید اگر انسان را در فضایی معلق تصور کنیم، بدون ارتباط با حواس پنج گانه و بدن، او همچنان آگاهی از "خود" خواهد داشت. این آگاهی نشان دهنده وجود حقیقتی غیرمادی در انسان است که همان نفس یا روح است.
- **عدم انقسام پذیری نفس مجرد:** برخلاف جسم، نفس انسان تقسیم پذیر نیست. این امر نشان دهنده غیرمادی بودن آن است.
- **ثبات شخصیت و هویت انسانی:** علی رغم تغییر سلول های بدن، هویت انسان ثابت می ماند. این ثبات نشان دهنده وجود بعدی غیرمادی است که هویت را حفظ می کند.

۲. انسان شناسی تجربی

این نوع انسان شناسی به بررسی پدیده هایی می پردازد که از طریق تجربه و مشاهده به وجود بعد غیرمادی انسان اشاره می کنند:

- **تله پاتی:** انتقال افکار بین افراد بدون استفاده از حواس فیزیکی، به وجود بعدی فراتر از ماده اشاره دارد.
- **تجربیات نزدیک به مرگ (NDE):** گزارش های افرادی که مرگ بالینی را تجربه کرده اند و وقایعی خارج از بدن خود دیده اند، گواهی بر وجود نفس مجرد است.
- **دورجنبانی (Telekinesis):** توانایی حرکت دادن اجسام با ذهن، نمایانگر قدرتی فراتر از جسم است.

۳. انسان شناسی شهودی

انسان شناسی شهودی با استفاده از تجربه های شخصی و باطنی به حقیقت انسان می پردازد. این نوع انسان شناسی در میان جنبش های نوپدید دینی گسترش یافته است. این جنبش ها بر تجربه های عرفانی و ارتباط با حقیقتی برتر تأکید دارند و اغلب به تجربه های عرفانی و باطنی افراد استناد می کنند.

۴. انسان شناسی دینی

این نوع انسان شناسی بر پایه متون دینی و تعالیم ادیان ابراهیمی (اسلام، مسیحیت، و یهودیت) استوار است.

○ اسلام: قرآن بر وجود روح تأکید دارد: «وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي» (سوره اسراء: ۸۵).

○ مسیحیت: در انجیل، به جاودانگی روح و بازگشت به خداوند اشاره شده است.

○ یهودیت: در کتاب مقدس، انسان به عنوان موجودی دارای روح الهی معرفی شده است.

براهین وجود نفس مجرد در ادیان:

○ معاد: اعتقاد به زندگی پس از مرگ، مبتنی بر وجود روح است که پس از فناپذیری جسم، به حیات خود ادامه می‌دهد.

○ وحی و تجربه‌های انبیا: پیامبران از ارتباط با حقیقتی برتر سخن گفته‌اند که به بعد غیرمادی انسان اشاره دارد.

نتیجه‌گیری

هر چهار نوع انسان‌شناسی، با رویکردهای متفاوت، وجود بعد غیرمادی در انسان را بررسی و اثبات می‌کنند. انسان‌شناسی عقلی و تجربی با دلایل فلسفی و تجربی، انسان‌شناسی شهودی با تجارب باطنی، و انسان‌شناسی دینی با اتکا به وحی و متون مقدس، به یک نتیجه مشترک می‌رسند: انسان دارای حقیقتی فراتر از ماده است.